

Dosarul nr. 2ra-580/21

Prima instanță - (Judecătoria Chișinău, sediul Centru) jud: S. Vîșcu

Instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) jud: I. Secrieru, V. Mihaila, I. Cotruță

DECIZIE

7 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Ala Cobăneanu
Mariana Pitic
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de avocatul Anatol Lupașcu în numele și interesele lui Serghei Tatarco,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Elena Lariiciuc împotriva lui Serghei Tatarco, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția Drepturilor copilului sectorul Rîșcani, municipiul Chișinău, cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere, împotriva deciziei din 3 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 12 februarie 2019, Elena Lariiciuc, fiind reprezentată de avocatul Roman Medeleanu, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Serghei Tatarco, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția Drepturilor copilului sectorul Rîșcani, municipiul Chișinău, solicitând stabilirea domiciliului copilului minor xxxxx, a.n. xxxxx împreună cu mama Elena Lariiciuc și încasarea de la pârâțul Serghei Tatarco în beneficiul Elenei Lariiciuc, a pensiei de întreținere pentru copilul minor Alexandra Tatarco în mărime de 2 500 lei, începând cu data depunerii acțiunii până la majoratul copilului.

În motivarea acțiunii, a indicat că în anul 2009, Elena Lariiciuc a început să concubineze cu Seghei Tatarco, iar aproximativ după 4 ani relațiile dintre ei s-au înrăutățit. Viața în comun era imposibilă, pârâțul nu a încercat în nici un fel ca să găsească un compromis, o modalitate de a încerca să le depășească, astfel toate încercările eșuau de fiecare dată, iar relația între ei s-a întrerupt.

Din relația de concubinaj, la xxxxx, s-a născut fiica xxxxx, care locuiește cu reclamanta, ea o îngrijește, educă, creându-i-i toate condițiile necesare pentru dezvoltare.

Având în vedere faptul că reclamanta și pârâta nu au ajuns la un acord comun în privința domiciliului copilului minor, consideră necesar stabilirea domiciliului ei cu mama sa.

Prin hotărârea din 12 noiembrie 2019 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Elena Lariiciuc împotriva lui Serghei Tatarco.

S-a stabilit domiciliul copilului minor xxxxx, născut la xxxxx, la domiciliul mamei - Elena Lariiciuc.

S-a încasat de la Serghei Tatarco în beneficiul Elenei Lariiciuc pensia de întreținere, în cuantum fix în sumă de 1 600 lei lunar, pentru întreținerea copilului minor - xxxxx, născut la xxxxx, începând cu data de 12 februarie 2019 și până la atingerea majoratului copilului.

S-a încasat de la Serghei Tatarco taxa de stat în beneficiul statului în mărime de 576 de lei.

S-a respins pretenția Elenei Lariiciuc privind încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor în mărime de 900 lei, ca fiind neîntemeiată.

La 25 februarie 2020, avocatul Anatol Lupașcu, în interesele lui Serghei Tatarco, a declarat apel împotriva hotărârii.

Prin încheierea din 30 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis cererea de repunere în termen a apelului și s-a repus în termen apelul declarat de către avocatul Anatol Lupașcu în interesele lui Serghei Tatarco împotriva hotărârii din 12 noiembrie 2019 a Judecătoria Chișinău sediul Centru.

Prin decizia din 3 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de avocatul Anatol Lupașcu, în interesele lui Serghei Tatarco și s-a menținut hotărârea din 12 noiembrie 2019 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

La 12 februarie 2021, avocatul Anatol Lupașcu, acționând în interesele lui Serghei Tatarco a declarat recurs împotriva deciziei din 3 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând să fie admis recursul, casată deciziei instanței de apel și hotărârea primei instanțe, cu restituirea cauzei spre rejudecare.

În motivarea recursului a invocat că soluția pronunțată de prima instanță și menținută de instanța de apel, este ilegală, aprobată cu încălcarea gravă a normelor de drept procedural și de drept material. Această situație este evidentă și rezultă categoric din materialele cauzei. Or, instanțele, afirmând abstract că acționează în interesul suprem al copilului, au examinat cauza absolut superficial, fără a se documenta de situația de fapt existentă, încălcând dreptul elementar, garantat pârâtului de a participa în ședință de judecată și de a-și prezenta probele în contradictoriu cu partea opusă, îngrădindu-i dreptul de acces liber la justiție, finalizând cu încălcarea gravă a drepturilor elementare garantate copilului, care locuiește din anul 2018 împreună cu tatăl lui, se află la întreținerea dânsului unipersonală, fără orice suport al reclamantei.

A menționat că dosarul a fost examinat de ambele instanțe de judecată în lipsa pârâtului. Instanța de apel a ignorat deliberat și abuziv această situație de fapt, care denotă că pârâtului i-a fost îngrădit dreptul de a participa la examinarea acestei cauze în prima instanță.

A fost imperios necesar ca instanța de apel să examineze această circumstanță de fapt, pentru examinarea justă a cauzei, să obțină de la reclamantă și explicațiile necesare, care au fost acele motive ca reclamanta să indice primei instanțe adresa de domiciliu greșită a pârâtului.

Prin urmare, consideră că la caz, instanțele au încălcat prevederile normelor de procedură statuate la art. 100, art. 102, art. 105 alin. (1) și art. 108 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care au fost invocate și în cererea de apel.

Curtea de apel nu a judecat de loc cauza, și-a substituit atribuțiile procedurale ce-i revin printr-o atitudine absolut superficială și iresponsabilă, limitându-se la reiterarea circumstanțelor de fapt și de drept reținute în hotărârea primei instanțe.

Din dosar rezultă că reclamantei îi era cunoscută adresa de domiciliu a pârâtului. Prin urmare, sunt probe pe care instanțele de judecată nu le-au luat în calcul.

Totodată, a invocat că instanțele de judecată au ignorat prevederile normelor de drept material, și anume, art. 58, art. 62, art. 64 și art. 65.

Iar, din acest motiv, consideră că hotărârea contestată este ilegală și în detrimentul copilului, motiv care impune admiterea recursului.

În drept, cererea de recurs a fost întemeiată pe prevederile art. 432 alin. (1), alin. (2) lit. c), alin. (3) lit. b) și alin. (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Materialele cauzei atestă că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată recurentului și reprezentantului acestuia la 3 decembrie 2020. Însă, dovada legală de recepționare a deciziei la materialele dosarului lipsește.

Din acest motiv, Colegiul constată că recursul declarat la 12 februarie 2021 este depus în termenul prevăzut de art. 434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. din 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

La 4 martie 2021 în adresa intimatului a fost expediată copia cererii de recurs cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței la recurs. Însă, până la data examinării admisibilității recursului, nu au depus referință, prin care să-și exprime poziția cu privire la recursul declarat.

Prin încheierea din 31 martie 2021 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de avocatul Anatol Lupașcu în numele și interesele lui Serghei Tatarco a fost considerat admisibil.

În conformitate art. 441 din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Conform art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Art. 444 din Codul de procedură civilă, prevede că recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Verificând decizia din 3 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în limitele controlului de legalitate, în raport cu criticele invocate în recurs, pe baza materialelor din dosar, în coroborare cu normele de drept aplicabile, Colegiul constată că la caz se impune necesitatea admiterii recursului, cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) și (3) lit. b) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată.

În conformitate cu art. 376 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dispozițiile de procedură privind judecarea cauzelor civile în primă instanță se aplică și în instanța de apel în măsura în care nu sunt contrare dispozițiilor prezentului capitol.

În conformitate cu art. 206 alin. (4), (5) din Codul de procedură civilă, dacă reclamantul și pârâtul nu s-au prezentat în judecată din motive neîntemeiate și dacă nici una din părți nu a cerut examinarea cauzei în absența sa, instanța amână procesul. Neprezentarea repetată aduce la scoaterea cererii de pe rol.

Neprezentarea în ședință de judecată a reprezentantului sau a unui alt participant la proces nu împiedică examinarea cauzei. La solicitarea întemeiată a participantului la proces, instanța poate amâna o singură dată judecarea cauzei în legătură cu neprezentarea motivată a reprezentantului acestuia.

În prezenta cauză, Colegiul constată că la 12 noiembrie 2019 a fost pronunțată hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, iar 25 februarie 2020, avocatul Anatol Lupașcu în interesele lui Serghei Tatarco a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe.

Prin încheierea din 2 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, s-a acceptat spre examinare cererea de apel și s-a stabilit ședința de examinare a apelului pentru data de 3 noiembrie 2020, ora 10:00.

Instanța de apel a expediat apelantului și reprezentantului acestuia citația cu aviz de recepție.

La 2 noiembrie 2020, prin intermediul poștei electronice, până la ședința de judecată stabilită pentru 3 noiembrie 2020, ora 10:00, reprezentantul apelantului lui Serghei Tatarco, avocatul Anatol Lupașcu a depus cerere prin care a solicitat

amânarea ședinței stabilită pentru o perioadă de circa 3 săptămâni, motivând că, se tratează de infecția pandemică cauzată de virusul Covid-19.

Potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 3 noiembrie 2020, prin încheiere protocolară, Colegiul instanței de apel a dispus respingerea cererii de amânare și a considerat posibilă examinarea cauzei în absența pârâtului și reprezentantului său, reținând că obiectul litigiului constituie determinarea domiciliului copilului minor.

Prin decizia din 3 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de avocatul Anatol Lupașcu, în interesele lui Serghei Tatarco și s-a menținut hotărârea din 12 noiembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Așadar, Colegiul reține că în ordine de apel, cauza în fond a fost examinată într-o singură ședință de judecată, cea din 3 noiembrie 2020, la care apelantul Serghei Tatarco și reprezentantul acestuia, avocatul Anatol Lupașcu, nu s-au prezentat.

Iar, pornind de la constatările reținute supra și argumentele recurentului, Colegiul consideră că la caz instanța de apel urma să aplice prevederile art. 206 alin. (4) din Codul de procedură civilă, care stabilește conduita instanței de judecată în ipoteza neprezentării neîntemeiate în ședința de judecată a părților (o singură dată) și care nu au solicitat examinarea cauzei în lipsa lor.

La fel, având în vedere împrejurările de fapt derulate, în circumstanțele în care din partea părții la proces parvine prima dată o cerere de amânare a ședinței, condiționată de imposibilitatea motivată a prezentării în ședința de judecată, prin prisma art. 206 alin. (5) din Codul de procedură civilă, instanța urmează să o admită și să dispună amânarea examinării cauzei pentru a asigura un exercițiu eficient al dreptului garantat la un proces echitabil în aspectul egalității armelor, cu excepția cazurilor când amânarea este fie nerezonabilă, fie dăunează intereselor unei bune administrări a justiției.

La caz, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că temeiuri ce ar condiționa nerezonabilitatea amânării cauzei și/sau prejudicierea intereselor majore ale justiției, nu au fost prezente, prioritatea urmând a fi acordată dreptului fundamental la un proces echitabil al apelantului.

Instanța de apel era obligată să creeze condiții obiective și reale pentru ca apelantul, ce nu a avut câștig de cauză în prima instanță, să-și exercite în volum deplin drepturile sale procedurale.

Prin urmare, instanța urma să amâne ședința de judecată fixată pentru 3 noiembrie 2020, pentru a clarifica situația creată și pentru a nu încălca dreptul apelantului la un proces echitabil, garantat de art. 6 CEDO.

Prin examinarea apelului în lipsa apelantului și a reprezentantului acestuia, instanța de apel nu a asigurat disponibilitatea în drepturi a participanților la proces, ce constă în posibilitatea lor de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare, astfel fiind admisă încălcarea prevederilor art. 27 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Iar, din aceste motive, la caz este cert că instanța de apel a încălcat normele de drept procedural, eroarea judiciară ce nu poate fi corectată de instanța de recurs,

deoarece apelantul a fost lipsit de posibilitatea de a-și susține poziția la stadia apelului.

Din aceste motive, având în vedere problemele de drept ridicate în speță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de avocatul Anatol Lupașcu în numele și interesele lui Serghei Tatarco și de a casa decizia din 3 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecare, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate, creând condiții obiective și reale participanților la proces și, rejudecând cauza, să emită o hotărâre întemeiată și legală.

În conformitate cu art. art. 444, 445 alin. (1) lit. c) și alin. (3) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de avocatul Anatol Lupașcu în numele și interesele lui Serghei Tatarco.

Se casează decizia din 3 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

Cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Elena Lariiciuc împotriva lui Serghei Tatarco, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția Drepturilor copilului sectorul Rîșcani, municipiul Chișinău, cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere, se trimite spre rejudecare în instanța apel, la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Ala Cobăneanu

Mariana Pitic

Dumitru Mardari